

**MAŽEIKIŲ RAJONO ŽIDIKŲ KULTŪROS CENTRO
DIREKTORIAUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VALYTOJŲ DARBO TVARKOS APRAŠO**

2024 m. birželio 03 d. Nr. V – 25A

Židikai

Vadovaudamasis Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. TI- 221 „Dėl Mažeikių rajono Židikių kultūros centro nuostatų patvirtinimo“ 23.5 punktu:

T v i r t i n u valytojų darbo tvarkos aprašą;

Laikiniai einanti direktoriaus pareigas

Vida Abrasonienė

VALYTOJŲ DARBO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROJI DALIS

1. Savarankiškai administracinių ir bendro naudojimo patalpų valytoju gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses įvadinį ir darbo vietoje instruktavimus darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.
2. Valytojo sveikatos tikrinimo periodiškumas 1 kartas metuose.
3. Valytojas, dirbantis su elektros prietaisais (dulkių siurbliais ir kt.) turi išmanyti jų eksploatavimo reikalavimus.
4. Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T1-363 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės įstaigų vidaus patalpų valomų plotų normatyvų patvirtinimo“ Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 13 d. sprendimu Nr. TI-391 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės įstaigų biudžetinių įstaigų valomų lauko plotų normatyvų patvirtinimo“ nustatyta valytojos valomų plotų normatyvai:
už 1 etatą: 700 kv. m. bendro valomo ploto (iš jų : 600 kv. m. grindų valomo ploto ir 100 kv. m. kitų valomų paviršių, nustatant pataisos koeficientą.),
už 1 etatą: 4500 m² valomas lauko ploto normatyvas.
5. Valytojas privalo:
 - 5.1. laikytis darbo tvarkos taisyklių;
 - 5.2. vykdyti įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos norminius teisės aktų reikalavimus;
 - 5.3. darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus;
 - 5.4. nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis. Apie netvarkingas darbo priemones pranešti Centro direktoriui;
 - 5.5 laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.
6. Draudžiama savavališkai keisti arba šalinti naudojamose darbo priemonėse ar kituose įrengimuose įrengtus darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisus.
7. Darbuotojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, asmuo, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti Centro direktoriui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.
8. vykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą. Žinoti artimiausią pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlės buvimo vietą. Reikalui esant, iškviesti greitąją medicinos pagalbą tel. 112.
9. Asmens higienos reikalavimai.
 - 9.1. Dirbti tik dėvint darbo drabužius.
 - 9.2. Ruošiant chemikalų skiedinius ir dirbant tualetuose, užsimauti gumines pirštines.
 - 9.3. Susitepus rankas, plauti jas tik prausimuisi skirtomis priemonėmis.
 - 9.4. Nelaikyti asmeninių drabužių kartu su darbo drabužiais.
10. Valytojui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II. PROFESINES RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

11. Pavojingi veiksniai darbo aplinkoje, dėl kurių valytojas gali patirti ūmių sveikatos sutrikimų, gali gauti traumą:
 - 11.1. elektros srovės poveikis, esant netvarkingai elektros instaliacijai, kištukiniams lizdams, netvarkingoms elektros darbo priemonėms - dulkių siurbliui. Paveikus elektros srovei, netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka ir staigi mirtis;
 - 11.2. apkrauta, netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, plaunami laiptai - neatsargiai elgiantis, galimi paslydimai, užkliuvimai;
 - 11.3. nepakankamas darbo vietos apšvietimas. Esant nepakankamam apšvietimui, pablogėjus matomumui, galimos traumos;

- 11.4. krentantys daiktai, užkliudžius ar stumtelėjus baldus – galimos griūtys ar kritimai iš viršaus traumuojant valytoją;
- 11.5. aštrūs daiktai, briaunos – galima įsidurti ar įsipjauti;
- 11.6. netvarkingi darbo įrankiai ir darbo priemonės, šerpetoti ir nelygūs įrankių kantai – galimos plaštakų traumos;
- 11.7. netvarkingų, įskilusių langų valymas – galima susižeisti, susipjaustyti plaštakas;
- 11.8. naudojimas netvarkingomis kopėčiomis (valant langus), dėl jų lūžimo vyksta traumos;
- 11.9. kopėčių naudojimas nesilaikant eksploatavimo taisyklių susidarius tam tikroms aplinkybėms, galimas kritimas nuo kopėčių, gali įvykti traumos, sužeidimai;
- 11.10. naudojami valymui skiedikliai, tirpikliai – pažeidus priešgaisrinės saugos reikalavimus, gali kilti gaisras, kurio metu galima apsinuodyti dūmais, apdegti;
- 11.11. darbas nesilaikant saugių darbo metodų, nesinaudojant asmeninėmis apsaugos darbo priemonėmis, gali įvykti traumos.
12. Kenksmingi darbo veiksniai darbo aplinkoje, kurių ilgalaikis poveikis gali būti pavojingas sveikatai;
- 12.1. apsinuodijimas naudojamomis valymo cheminėmis priemonėmis, jei nesilaikoma jų vartojimo saugos reikalavimų;
- 12.2. leidžiamų kėlimo normų nesilaikymas – galimas kūno raumenų patempimas. Vienkartinio keliamo ir pernešamo krovinio kūno masė neturi viršyti vyrams – 3 kg, moterims – 10 kg.;
- 12.3. netinkamas mikroklimatas darbo vietoje (temperatūra, ventiliacija ir t.t.) – neigiamas poveikis organizmui;
- 12.4. dulks alergiška veikiančios organizmą – galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos;
13. Privalomos saugos priemonės.
- 13.1. Priklausomai valytojoms nuo atliekamų darbų, gali būti išduodamos asmeninės apsaugos priemonės – spec. drabužiai, pirštinės ir kt., kuriais aprūpina darbdavys. Taip pat aprūpina dezinfekavimo ir cheminėmis medžiagomis. Dirbančiam su chemikalais, valančiam tualetus išduodamos pirštinės, nuimant voratinklius – išduodami apsauginiai akiniai.
14. Valytojas privalo prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones, laiku pranešti Centro direktoriui apie jų nusidėvėjimą, netinkamumą naudotis.

III. VALYTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

15. Sutvarkyti visas asmenines apsaugos priemones;
16. Patikrinti visus darbo įrankius (kibirius, šepėčius, šluotas). Netvarkingais įrankiais dirbti negalima.
17. Įrankių mediniai kantai turi būti lygūs, be atskilimų ir įskilimų, lakuoti arba dažyti. Šepėčio kotas turi būti ne ilgesnis kaip 1,50 m.
18. Chemikalus saugoti uždaruose stikliniuose induose, gerai vėdinamose patalpose.
19. Apžiūrėti valomą patalpą, išlaisvinti praėjimus. Tarnybinėse patalpose patogiai sustatyti kėdes, kitus baldus.
20. Patikrinti valomus ir plaunamus langus, ar patikimai jie įtvirtinti ir uždaryti, ar nesutrūkę stiklai.
21. Naudotis elektros prietaisais leidžiama, tik susipažinus su jų saugiais eksploatavimo būdais.
22. Prieš pradėdant dirbti su elektros prietaisais patikrinti jų laidų būklę. Laidų izoliacija neturi būti nusitrynusi.

IV. VALYTOJO VEIKSMAI DARBO METU

23. Prieš plaunant grindis, reikia jas iššluoti, kad ant grindų neliktų kokių nors aštrių daiktų.
24. Plauti grindis ant šepėčio užvyniotu skuduru arba specialiai tam skirtu šepėčiu.
25. Valant grindjuostas arba kitas medines detales, būtina dėvėti darbo pirštines, kad į rankas nepatektų rakštys.
26. Plaunant laiptines, kibirą su vandeniu pastatyti ant viršutinės laiptų pakopos.
27. Grindų ar sienų plovimui naudoti muilą arba specialias valymo priemones.
28. Praustuvų ar unitazų valymui naudoti specialias valymo priemones.
29. Dirbant su dezinfekavimo skiediniais būtina mūvėti pirštines.
30. Baigus darbą su dezinfekavimo skiediniais, būtina nuplauti gumines pirštines su muilu, nenumovus jų nuo rankų. Nuo rankų nusimauti tik švarias pirštines.
31. Šluostant nuo lubų ar karnizų dulkes, naudoti tik skečiamąsias kopėčias, kurias turi prilaikyti antras asmuo. Šio darbo metu dėvėti apsauginius akinius.
32. Skečiamosios kopėčios turi būti išbandytos, aprūpintos neslystančiais antgaliais, sukabintos specialiu kabliu, kad pačios neišsiskęstų.

33. Pasilipti ant kopėčių galima, kad paskutinė viršutinė pakopa būtų ne žemiau krūtinės lygio.
34. Dirbant ant kopėčių didesniame, kaip 1,3 m aukštyje, reikia naudotis kopėčiomis su aikštele, aptveta apsaugine tvorele.
35. Valyti langus iš išorės galima nuo pastolių arba specialaus kėlimo mechanizmo, prieš tai išklausius instruktavimą.
36. Valytojui draudžiama:
 - 36.1. valyti apie veikiančius mechanizmus;
 - 36.2. liesti rankomis elektros laidus, ir kitą įrangą, kurioje yra įtampa;
 - 36.3. patalpų valymui, šiukšlių ir dulkių nupūtumui naudoti suspaustą orą;
 - 36.4. stotis ant šildymo, santechnikos įrenginių, atsitiktinių pakylų (dėžių, ištrauktų stalčių, atidarytų durelių ir pan.);
 - 36.5. valymui nenaudoti degius ir nežinomos paskirties skysčius, rūgštis);
 - 36.6. valyti suskilusius ar įskilusius, nepakankamai įtvirtintus langų stiklus ir rėmus;
 - 36.7. dirbti ant kopėčių ir kitų paaukštinių, patalpoje, tik esant vienam žmogui;
 - 36.8. tualetuose ant grindų barstyti dezinfekuojančius chemikalus.
37. Jei grindys slidžios (aplietos tepalu ar pan.), apiberti tą vietą pjuvenomis ir išvalyti.
38. Surinktas šiukšles išnešti į joms skirtą vietą.
39. Elektrosaugos reikalavimai:
 - 39.1. valyti veikiančius elektros įrenginius gali tik tam specialus elektros specialistas;
 - 39.2. kabinetuose valyti dulkes nuo šviestuvų, stalinių elektros lempų galima tik išjungus juos iš elektros tinklo. Naudotis sausu šepėčiu ir dielektriniu kotu;
 - 39.3. draudžiama liesti drėgnu skuduru, šepėčiu, šluota arba rankomis elektros laidus, kištukinius lizdus, jungiklius, elektros įrenginius, atidaryti paskirstymo dėžutes ir skydelius;
 - 39.4. darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus;
 - 39.5. elektros prietaisai turi būti techniškai tvarkingi, su nepažeista izoliacija, lanksčiu laidu ir nepažeista šakute;
 - 39.6. pernešti elektros prietaisus galima tik už rankenos, draudžiama juos tempti už elektros laido;
 - 39.7. valytojui draudžiama pačiam remontuoti elektros prietaisus;
 - 39.8. pastebėjus patalpose elektrosaugos pažeidimų, nedelsiant nutraukti darbą ir pranešti Centro direktoriui. Imtis atsargumo priemonių, kad į pavojingą zoną nepatektų pašaliniai žmonės.

V. VALYTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS

40. Įvykus avarijai, nedelsiant išjungti elektros įrenginius ir pranešti Centro direktoriui. Iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia ji buvo avarijos metu, jei tai nekelia pavojaus žmonių gyvybei.
41. Kilus gaisrui, iškviešti ugniagesius tel. 112, pradėti gaisrą gesinti turimomis priemonėmis ir nedelsiant informuoti Centro direktorių apie gaisrą. Kilus sveikatos ir gyvybės pavojui išeiti iš pavojingos zonos.
42. Darbuotojas privalo mokėti naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.

VI. VALYTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

43. Patikrinti ar neliko neuždarytų langų, įjungtų elektros prietaisų, įjungto apšvietimo, gaisrą sukeliančių medžiagų ir priemonių.
44. Sudėti įrankius, inventorių ir asmenines apsaugos priemones į tam skirtą vietą.
45. Nusiplauti rankas šiltu vandeniu su muilu.
46. Apie pastebėtus sutrikimus, gedimus, trūkumus ir apie priemones, kurių imtasi jiems pašalinti, pranešti Centro direktoriui.

DARBUOTOJŲ SUPAŽINDINTŲ SU VALYTOJŲ DARBO TVARKA

Eil.Nr.	Vardas, pavardė	Data	Parašas

Instrukciją parengė:
Laikintai einanti direktoriaus pareigas

Vida Abrasonienė